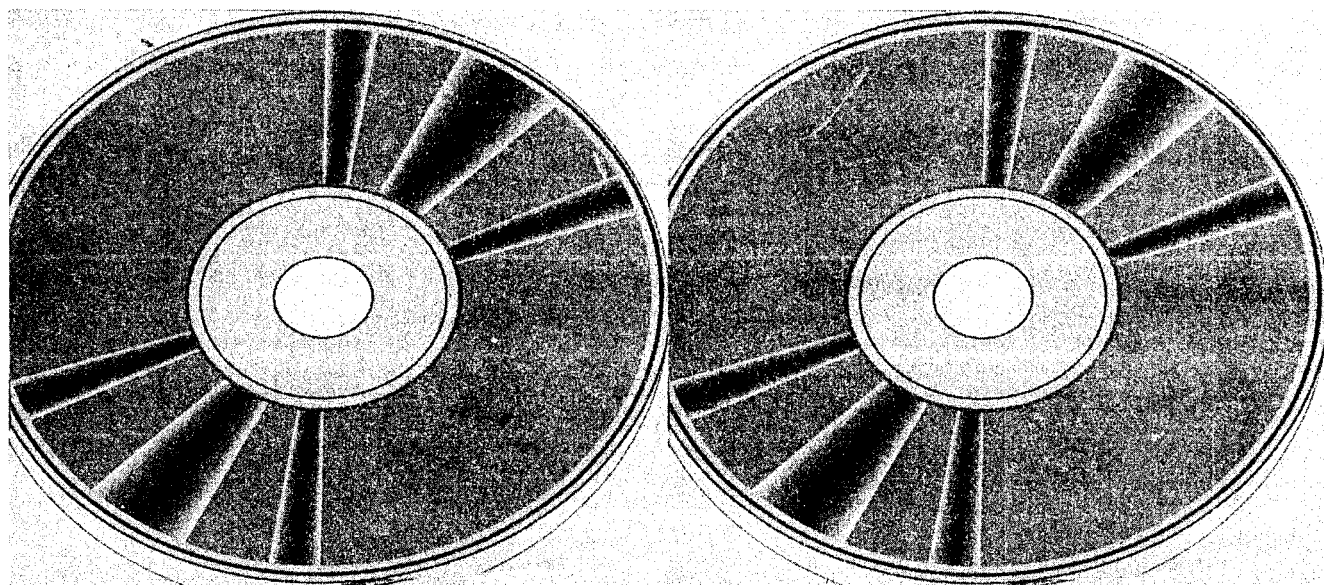

فهرست نویسی دیسکهای نوری طرح پیشنهادی

این آماده‌سازی برای مسئول کاوش کارآیی فراوان دارد. چه کاربر موضوع مورد نظر خود را به مسئول کاوش ارائه می‌دهد و جستجوگر لازم است برای کاوش، پایگاههای مختلف را بشناسد، لذا این آماده‌سازی از نظر موضوعی برای مسئول جستجو بازدهی بسیار دارد.

توصیف دیسکهای نوری

دیسک نوری دیسکی است دایره‌ای به قطر ۱۲ سانتیمتر و ضخامت ۱/۲ میلیمتر با حجم اطلاعاتی زیاد (از ۶۰۰ مگابایت به بالا)^۲. همانند کتاب دارای ناشر، محل نشر و تاریخ انتشار است. تهیه‌کننده دیسک معمولاً همان ناشر است. نوع داده‌ها بر روی دیسکها ممکن است داده‌های کتابشناختی، عددی، ارجاعات، نشانی‌ها، متن کامل، گرافیک، و برنامه‌های کامپیوتری باشد.

دیسکهای نوری از سال ۱۹۸۰ گام به دنیای اطلاع‌رسانی گذاشته‌اند^۱، و به دلیل حجم زیاد اطلاعات که بر روی آنها قرار می‌گیرد توانسته‌اند در بخشهای مختلف اطلاع‌رسانی وارد شده و تحولاتی را به وجود آورند. امروزه این دیسکها در فعالیتهای مختلف کتابخانه مثل فهرست‌نویسی و رده‌بندی، مرجع، کاوش اطلاعات، سفارشات، تشکیل پایگاههای اطلاعاتی مورد استفاده قرار می‌گیرند.

تعدد این دیسکها در کتابخانه‌ها و عمومیت یافتن آنها ایجاب می‌کند که برای ذخیره و بازیابی آنها اقدام شود. شاید در کتابخانه‌هایی که تعداد اندکی از این دیسکها را دارند نیازی به چنین کاری نباشد، اما در صورتیکه استراتژی کتابخانه خاصی تأکید بر تهیه این دیسکها در موضوعات مورد نظر و تشکیل پایگاههای اطلاعاتی باشد، لازم است که برای ذخیره و بازیابی آنها اقدام گردد.

پاراگراف بعد با تعداد دیسکها شروع می شود. بعضی از پایگاهها تنها از یک دیسکت تشکیل شده اند، و بعضی دیگر بیشتر از یکی است. در اینجا تعداد دیسکها را مشخص می کنیم. سپس دو نقطه گذاشته و نوع داده ها را مشخص می کنیم. همان طور که قبلاً بیان شد نوع داده ها ممکن است کتابشناختی (Bibliographic)، عددی (Numerical)، ارجاعات (References)، نشانی ها (Addresses)، متن کامل (Full text)، گرافیک (Graphics) یا برنامه های کامپیوتری (Computer Language) باشد. سپس نقطه گذاشته و زبان داده ها را مشخص می کنیم و در پایان قیمت دیسکت را می نویسیم (شکل ۳).

Books in Print Plus (CD-ROM). -
Ver. 2.5. - New York: R.R.
Bowker, 1996.
1 disc: bibliographic, English, \$ 500

شکل ۳

پاراگراف بعد محدوده زمانی و مکانی را مشخص می کند. هر چند که به دلیل مهم بودن این دو بهتر است هر کدام در یک پاراگراف جداگانه آورده شوند، اما به دلیل کمبود جا و صرفه جویی هر دو در یک پاراگراف آورده می شود (شکل ۴).

Books in Print Plus (CD-ROM). -
Ver. 2.5. - New York: R.R.
Bowker, 1996.
1 disc: bibliographic, English, \$ 500.
1900 - , International.

شکل ۴

در پاراگراف بعد نیازمندیهای سخت افزاری و نرم افزاری دیسکت نوری مشخص و نوشته می شود (شکل ۵).

از توصیفات دیگر این دیسکها زبان داده ها است. هم چنین این دیسکها محدوده زمانی خاصی را در بر می گیرند و از نظر مکانی نیز متفاوتند؛ بعضی ملی و بعضی بین المللی هستند. قیمت انواع دیسکهای نوری متفاوت است. دیسکهای نوری از نظر سخت افزاری و نرم افزاری نیازهای متفاوتی دارند.^۳ مثلاً بعضی از آنها با کامپیوترهای IBM یا سازگار با آن کار می کنند و بعضی دیگر با کامپیوترهای مکینتاش. بعضی به حافظه اصلی (RAM) کمتری نیاز دارند و بعضی بیشتر. از نظر نیاز به حجم دیسک سخت نیز متفاوتند. با توجه به توصیفات بالا فهرست توصیفی یک دیسک نوری می تواند به شرح زیر باشد:

۱- سرشناسه دیسکهای نوری بهتر است عنوان دیسک باشد. چه مراجعه به این دیسکها و شهرت این دیسکها یا عنوان آنهاست تا تهیه کننده و یا ناشر. مثلاً دیسک نوری Books in print بیشتر با همین نام مشهور است تا با نام ناشرش یعنی R.R. Bowker. بعد از عنوان در داخل پرانتز نوع ماده فهرست نویسی یعنی CD-ROM را می نویسیم (شکل ۱).

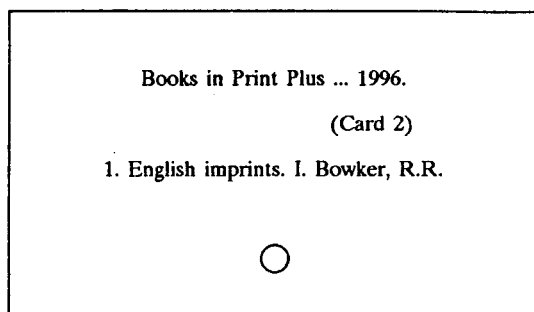
Books in Print Plus (CD-ROM)

شکل ۱

بعد از عنوان علامت - . گذاشته و در صورتی که ویرایش خاصی باشد شماره ویرایش را می نویسیم و سپس - . گذاشته و محل نشر، ناشر، تاریخ انتشار را می نویسیم (شکل ۲).

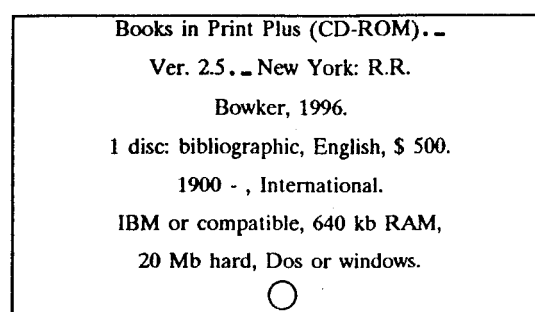
Books in Print Plus (CD-ROM). -
Ver. 2.5. - New York: R.R.
Bowker, 1996.

شکل ۲

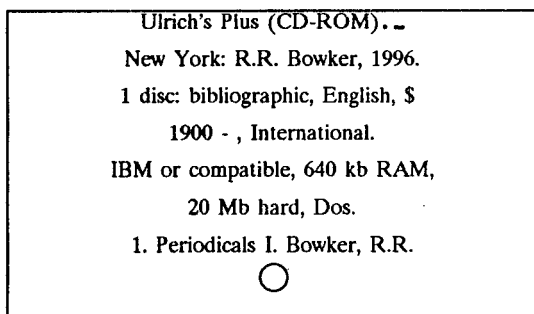
شکل ۶-۲

در اینجا تعدادی برگه فهرست شده نمونه مربوط به دیسکهای نوری آورده می شود. (شکل های ۷، ۸، ۹ و ۱۰).

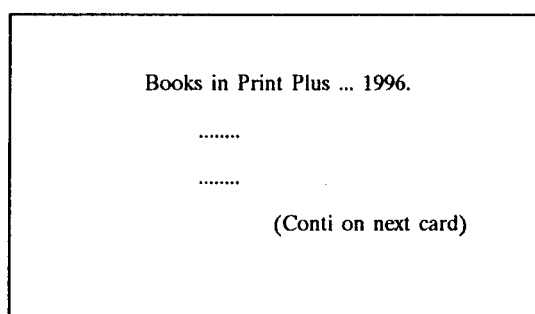

شکل ۵

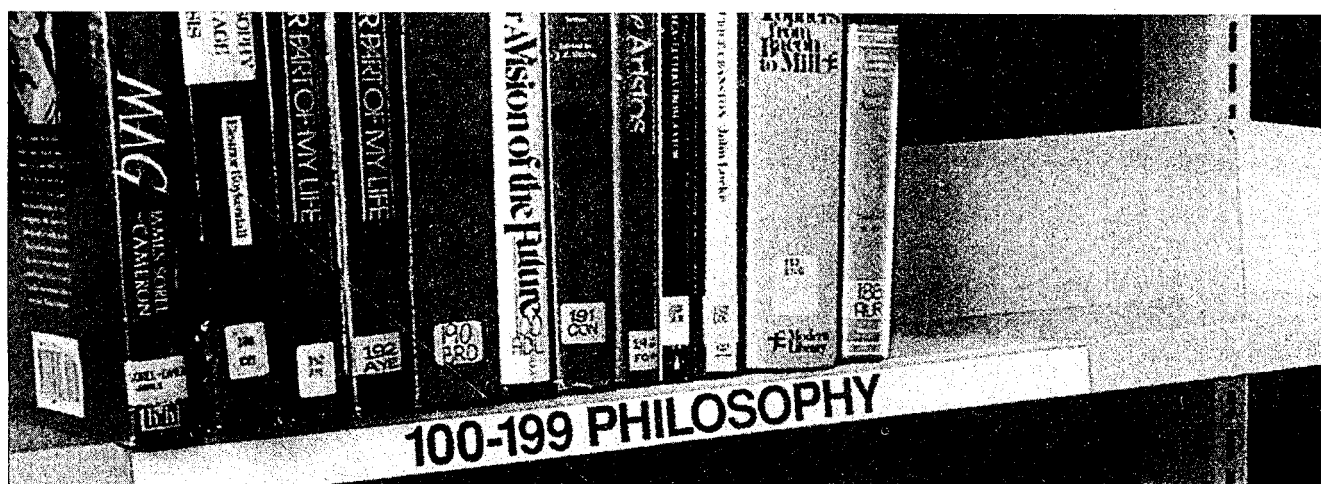
پاراگراف بعدی اختصاص به یادداشتها دارد. چنانچه یادداشتی نیاز بود در این قسمت نوشته می شود. در اینجا فهرست توصیفی دیسکت به پایان می رسد. در بخش تحلیلی محتوای دیسکت مورد بررسی قرار می گیرد و با استفاده از سرعنوانهای موضوعی، موضوعات مورد نیاز به آن اختصاص داده می شود؛ و در صورت لزوم شناسه های افزوده نیز نوشته می شود (شکل ۶).

شکل ۷

شکل ۶-۱

SAE Publications & Standards database (CD-ROM). - Warrendale, PA: SAE international, 1996.

1 disc: Fulltext, English, \$ 1170. 1906-1996, international.

IBM or compatible, 386sx, 1mb RAM, Dos 3.3 or windows 3.1.

1. Standards. I. Society of Automotive Engineers.

شکل ۹

The New Grolier multimedia Encyclopedias (CD-ROM). - Danbury, UK: Grolier Electronic publishing

inc., C 1993.

1 disc: Full text, English, \$ International.

(Cont. on next card)

شکل ۸-۱

Patent images: U.S. Patent images (CD-ROM). - 2.02 ed. -

East haven: Micropatent, C 1994.

156 discs: Fulltext, English, \$ 6300.

1975-1996, United states

IBM or compatible, 386sx, 640 kb RAM, Dos 3.

1. Patents. I. Micropatent.

شکل ۱۰

The New Grolier... C 1993.

(Card 2)

IBM or compatible, 386sx, 4mb RAM,

10 Mb hard, Dos 3.3 or windows 3.1.

1. Encyclopedias and dictionaries. I.

Grolier Electronic publishing. II. Title. Grolier

شکل ۸-۲

یادداشتها

1. "CD-ROM Local area networks: a User's guide". edited by Norman Desmarais. London: Meckler, 1992.

2. "CD-ROM Information Products: an evaluative guide and directory". edited by C.J. Armstrong and J.A. Large. Hants: Gower, 1990.

۳. قانون شماره 9.7 B1 از قواعد فهرست‌نویسی انگلوآمریکن.

